אתה והלירה

לירה ישראלית אחת תשכ"ז

עד לשובו של עורך המדור, יגאל לביב, מחופשתו, ממלא את מקומו במדור זה דב אדמוני.

מחירי־שיא בהר־הזיתים

האמרת מחירי הקרקעות בירושלים הגיעה לשיאה לא דווקא בשכונות היוקרה של עיר־הקודש, אלא במקום שהחברה בו אינה מן המבדרות ביותר ואף מצב התחזוקה של הסביבה הוא בכי רע. לא עוד, אלא שבאותו איזור מבוצעים מדי פעם מעשי ואנדליזם ובירוניות.

הכוונה היא לאזור בית־הקברות היהודי שבהר הזיתים. מחירו של דונם קרקע באיזור זה הגיע לאחרונה למיליון וחצי ל"י. בין סוחרי הקרקעות הירושלמים יש הטוענים, כי בעתיד הקרוב יעלו המחירים באיזור עוד יותר.

על דונאם אדמה ניתן לכרות כ־400 קברים. המחיר הנדרש כיום עבור חלקת־קבר בהר־הזיתים הוא כ־40 אלף ל"י. חשבון פשוט מראה כי מדונאם קרקע באזור ניתן להפיק רווחים בסדר גודל של עשרה מיליון ל"י, אם לקחת בחשבון את ההוצאות הכרוכות בפיתוח האיזור ובהכנת התשתית שבו. לרוע מזלם של המתעניינים, אין שטחים רבים מוצעים למכירה באיזור זה.

בילוי בחיק „טבע"

חברת ייצור התרופות הישראלית „טבע", נמנית עם הדינאמיות שבחברות התעשייתיות במשק הישראלי. נראה כי דינאמיות זו אינה יודעת גבול. בעבר נהגה החברה לעודד את הרוקחים לר־כוש את תוצרתה באמצעות עיסקת חבי־לה, בה קיבלו הרוקחים 13 מוצרים במחיר של תריסר.

לאחרונה היא הגתה שיטת עידוד מכי־רות חדשה. כל רוקח, הרוכש ממוצרי „טבע" וחברות־הבת שלה בסכום של למעלה מ־60 אלף ל"י לחודש, זוכה בטיול לרודוס הכולל כרטיס טיסה זוגי ושחייה של שבוע שם. ואומנם, הרוק־חים שהם חלק בלתי נפרד מעם שכל אחד מבניו רואה את עצמו כמרקו פולו, מיהרו לקפוץ על המציאה. קבוצה רא־שונה של 30 רוקחים עם בנות־זוגם כבר יצאה לרודוס על חשבון „טבע". בקרב יצרני התרופות המתחרים, מבקשים עתה לברר אם שיטת קידום מכירות מעין זו אין בה משום פגיעה בכללי האתיקה של הרוקחים.

מנחם בגין כוכב עליון

הסיום המוצלח והמפתיע של מיפגש הפיסגה בקמפ־דייוויד, יחד עם הסיכוי כי תוך זמן קצר ייחתם חוזה שלום בין ישראל למצרים, חידש את המירוץ להכ־נת סרטים על ראש־הממשלה מנחם בגין.

אם עד כה נטלו חלק במירוץ בעי־קר חברות הפקה מחו"ל, הרי עתה נראה שאת הזינוק הגדול ביותר קדימה בנו־שא זה עשתה דווקא חברה ישראלית. המדובר הוא בחברת „רמות" — מפעלי הפקת סרטים שליד אוניברסיטת תל־אביב. חברה זו, בניהולו של המפיק אמ־ציה חיוני, עוסקת בימים אלה בצילומי סרט על מנחם בגין — כמי שהביא את השלום המיוחל לישראל. המדובר הוא בסרט טלוויזיה, שההשקעה בהפקתו ...מדת בסכום של כ־6 מיליון ל"י. מפי ...וחים כי לסרט סיכויי הפ־...הוא עתיד להירכש ע"י ...ייע להסברת ישראל.

המוציאים כסף מן הארץ

מכתבם של קבלני עבודות־העפר אל ראש־הממשלה, בו הצהירו במפגיע כי לא ישתפו פעולה בעבודות הקמת קו־הביצו־רים החדש בנגב אחרי הנסיגה מסיני, הוא רק שלב ראשון במסע יחסי־ציבור, בו מתכוונים קבלני־העפר להשקיע סכו־מים נכבדים.

בימים אלה מתכנן משרד ליחסי־צי־בור, אשר שירותיו נשכרו ע"י קבלני עבו־דות־העפר לשיפור תדמיתם, מסע יחסי־ציבור בסגנון המסע המאורגן לאחרונה ע"י הבנקים. במיסגרת מסע זה ייעשה ניסיון לשכנע את הציבור עד כמה חיו־נית פעולתם של קבלני העפר למדינה ועד כמה הם מונעים ע"י הדאגה לטו־בת הציבור.

נראה כי החוצאה למסע זה לא תכ־ביד על תקציבם של הקבלנים. התמחיר הסמוי של עבודות עפר מצביע כיום על רווח של כ־25 אלף ל"י ליום עבודה של דחפור או כלי מיכאני כבד אחר.

כמה מקבלני־העפר כבר החלו מוש־כים מהבנקים שלהם אשראי בסכומים גדולים, מתוך מגמה לחדש את הציוד המיכאני הכבד שברשותם. משלחת של קנייני ציוד כבד יצאה כבר לאירופה ואר־צות־הברית, כדי לחפש אחרי אפשרות לרכישת ציוד נוסף, שאינו מצוי בשוק בשפע.

מילחמת הלוקשן

מאבק איתנים מתנהל בימים אלה ב־שוק הפאסטות בישראל. המתגוששים בהתמודדות זו הן חברות „אוסם" ו־„פרומין". מקורו של מאבק זה, בו נמ־צאים כל הסממנים של מילחמת־קיום, הוא בגידול שחל באמצעי־הייצור בארץ למוצרי בצק, בעוד שדרישת השוק למו־צרים אלה לא גדלה במקביל.

בתגובה להחלטתה של חברת „או־סם", לנצל את יכולת הייצור שלה ב־תחומי הבצקים ולייצר בנוסף לפאסטות ומרקים גם ביסקוויטים, החליטה חב־רת „פרומין" להקים במפעלה החדש בשדרות קו־ייצור למוצרי פאסטה.

מיד אחרי שנודע על כך, הופצו בתו־גים כלכליים ידיעות חסרות ביסוס, כאי־לו „פרומין" מחפשת שותפים, לאור הת־רחבותה הגדולה עם תחילת הרצתו של מפעלה שבשדרות. ידיעות אלה, שמקו־רן בלתי ידוע, הוכחשו על־ידי אנשי „פרומין".

לעומת זאת עוררו חוגים המקורבים ל„פרומין" את השאלה כיצד ייתכן ש־„אוסם", אשר קיבלה לפני שלוש שנים סיוע ממשלתי בסך 25 מיליון ל"י להק־מת מיפעל הפאסטה שלה ביוקנעם, ב־הבטחה כי המפעל ייצא 75% מתוצרתו לחו"ל, לא הגיעה לייצוא בכמות זו למ־רות שערך ההלוואה שקיבלה הוכפל!

בענף מוצרי המזון מצפים עתה הכל לטיל־הבצק הבא, שיתעופף במילחמת הלוקשן בין שני המיפעלים הגדולים.

לוקש של שוטר

תלוש המשכורת של סמל שני במישטרה

1664 ל"י נקי ביד

מישטרת ישראל מוציאה לאחרונה סכומים נכבדים למטרות תעמולה, במט־רה להניע רבים וטובים להתגייס לשו־רותיה. במודעות המתפרסמות בעיתונות, מוצעים למתגייסים למישטרה תנאי־שירות נוחים, משכורת מכובדת והטבות שונות. אולם נראה, שניתן היה לנצל את הכספים המושקעים בתעמולה זו בצורה יותר יעילה. אילו היו מוסיפים אותם למשכורות השוטרים הוותיקים היה ה־דבר עשוי, אולי, למנוע את נשירת אלה שכבר לובשים את מדי המישטרה.

די להתבונן בלוקש (תלוש־המשכורת) החודשי שמקבלים שוטרי־ישראל, כדי להבין מדוע אין גם המסורים שבהם יכו־לים להתקיים על משכורתם. הנה, ל־דוגמה, הלוקש שקיבל בחודש אוקטובר שוטר בדרגת סמל־שני במישטרת מחוז תל־אביב, בעל ותק של 10 שנות שירות.

המשכורת ברוטו של אותו שוטר, ה־עוסק בעבודת שיטור מפרכת ביחידת־סיור, היתה אחרי כל התוספות וה־הטבות 7,418.04 ל"י. לכאורה משכו־רת מכובדת, העולה ב־1,200 ל"י על ה־שכר הממוצע במשק בחודש ספטמבר ה־אחרון. אולם בהמחאת המשכורת, שאו־תה הביא השוטר הביתה, היה נקוב סכום אחר: 1,664.28 ל"י בלבד. זהו הנטו שבו עליו לפרנס את משפחתו.

איך זה קרה? לאן נעלמו 5,754 ל"י?

ובכן, קודם כל צריך לבחון ממה מור־כבת משכורתו הכוללת של אותו שוטר. שכר היסוד של שוטר בדרגתו הוא 450 ל"י לחודש. לכך מתווסף ותק של עשר שנות שירות במישטרה בסך של 169.50 ל"י, ועוד תוספת־יוקר בסכום של 3,934.84 ל"י. כבעל מישפחה הוא מק־בל תוספת של חמש לירות לחודש.

אבל אותו שוטר נהנה מתוספות מייו־חדות. על עבודתו במישמרת־לילה זכה בחודש ספטמבר בתוספת של 502.88 ל"י ועבור עבודתו במישמרת־שניה זכה בסך של 250.88 ל"י. הוא קיבל גמל־שוטר־מיוחד בסכום של 615 ל"י ועוד מיק־דמה בסך של 600 ל"י, על חשבון תוס־פת המשכורת לכשתאושר על־ידי הממ־שלה. תמורת עבודה בשבתות הוסיפו לו 374 ל"י ולקיצבת דיור נתנו לו סכום של 10 ל"י. תוספות אלה, ועוד אחרות בסכומים קטנים יותר, השתכמו ב־2,857.79 ל"י לחודש. כך הצליח השו־טר החרוץ להגיע למשכורת ברוטו „ענ־קית" של 7,418 ל"י.

עתה מגיע תור הניכויים בלוקש של השוטר. אילו היו מנכים לו רק מס־הכנסה (1,488.85 ל"י) ודמי ביטוח־לאומי (229.96 ל"י) היה השוטר מצ־ליח להביא הביתה סכום של כ־5,700 ל"י. אלא שמסכום זה נוכו לו סכומים נוספים.

400 ל"י נוכו משכרו של השוטר כתש־לומים לקופת־חולים, לקרן השוטרים, לדמי־חבר באירגון השוטרים הבינלאומי, וכתשלום להחזר הלוואה בקרן החלוו־אות של המישטרה. עבור הפרשים במס־הכנסה שלא נוכו בשעתו הורידו לו 1,130 ל"י נוספות. אחרי הורדות אלה נותרו בידי השוטר 4,170 ל"י, אולם גם אותם לא יכול היה להביא הביתה. בגלל מש־כורתו הנמוכה הוא נאלץ מדי פעם לק־חת הלוואות, לרכישת דירה ולרכישת מוצרים בני־קיימא אחרים, שאין הוא יכול לממנם ממשכורתו. כתוצאה מכך מנכים ממשכורתו של השוטר מדי חו־דש: 267 ל"י כהחזר הלוואה שלקח מהבנק הממשלתי „יהב" של עובדי־המדינה; תשלום בסך 250 ל"י ע"ח המשכנתא לבנק „טפחות"; תשלומים בסך 1,759 ל"י בחודש עבור רכישות שו־נות בשק"ם ועוד תשלום חודשי קבוע בסך 250 ל"י לקופת התגמולים „תמר".

אחרי כל תשלומי ההלוואות והניכויים האלה נותרו בידי הסמל־השני במישט־רה 1,664 ל"י. איך יפרנס בסכום זה את מישפחתו? זה אינו מעניינה של המיש־טרה.

העירה בעצב אשת־שוטר: „ואחר־כך עוד באים בטענות לשוטרים, כשהם נע־נים להצעה לשתות כוס קפה חינם ב־בית־קפה..."

תיקון טעות

בידיעה שהופיעה במדור זה (העולם הזה 2143), תחת הכותרת „המהפכה השקטה של רון פינקל", פורסם כי פינ־קל רכש 50% ממניות חברת הנסיעות „ירקון טורס", וכי הינו הבעלים של חב־רת הנסיעות הירושלמית „גודמוס — יר־קונטורס, ירושלים". הנכון הוא כי בת"א רכש פינקל רק 20% ממניות „ירקונ־טורס" ואילו בירושלים הינו בעל 50% ממניות המשרד. 50% הנותרים מוחז־קים ע"י „ירקונטורס" תל־אביב.